

МОДУЛЬНА БЕЗСЕСІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ

Ю. Урбанський

*Київ, Міжнародний університет
цивільної авіації*

В останні роки розроблюються і пропонуються різні методи вдосконалення навчального процесу, спрямовані на підвищення якості навчання, покращення самостійної роботи студентів.

Найвідомішою є застосована в Україні і за кордоном модульно-рейтингова система контролю знань. Однак в цій системі є, на наш погляд, окремі ускладнення: кожен вуз розробляє свою методику призначення балів, кожен факультет встановлює ваговий коефіцієнт дисципліни, що враховує обсяг годин та її значення; викладачі зазнають труднощів в освоєнні нової системи.

В Київському міжнародному університеті цивільної авіації протягом багатьох років на механічному факультеті застосовується модульна безсесійна технологія навчання, основні положення якої такі:

- замість запланованих за навчальним планом іспитів в даному семестрі проводиться атестації з цих дисциплін;
- з усієї кількості тижнів, які передбачені для проведення екзаменаційної сесії, один тиждень залишається для проведення іспитів, а інші приєднуються до семестру; відповідно додатково виділяється навчальне навантаження на кафедрі;
- для усіх інших дисциплін, з яких не передбачені іспити, здійснюється звичайний контроль поточної успішності; для цих дисциплін семестр не продовжується, навчальне навантаження не збільшується;
- семестровий зміст дисципліни розбивається на навчальні модулі. Рекомендується не більше трьох модулів в семестрі. До складу модуля включаються лекції, практичні і лабораторні заняття, розрахунково-графічні роботи, інші види самостійної роботи, передбаченої в навчальній програмі. Складаються контрольні питання, які доводяться до відома студентів на початку семестру. По кожному модулю проводиться рубіжна атестація з методикою, затвердженою на кафедрі. В проведенні атестації беруть участь

лектор і викладач, що веде практичні (семінарські) заняття. При проведенні атестації використовується тестовий контроль на ЕОМ. Результати атестації за модулем оцінюються п'ятибальною системою.

Підсумкова оцінка з всіх модулів проставляється в кінці семестру в екзаменаційній відомості. Якщо студент не згоден з підсумковою оцінкою чи отримав "2" з атестації, він складає іспит з дисципліни протягом тижня, що передбачений для цієї мети.

- для проведення атестацій кафедри надається додаткове навчальне навантаження з розрахунку дві години в тиждень на групу;
- кожному студентові на початку семестру надається навчальний пакет, до якого входить графік самостійної роботи, строки проведення атестацій, програма дисциплін, перелік питань, що виносяться на атестацію, список рекомендованої літератури та інше.

Після завершення етапу було проведено опитування студентів 6-го курсу, що закінчили навчання за безсесійною технологією. В анкетуванні взяли участь біля 80% складу курсу.

На запитання "Як Ви оцінюєте безсесійний метод навчання?" відповіли: краще, ніж традиційний - 60,6%, імовіріше краще - 33%, все одно - 1%, імовіріше гірше - 3,8%, гірше ніж традиційний - 1,6%. Таким чином, 93,6% респондентів дали позитивну оцінку методу, за яким вони навчалися 4 роки.

На питання "Що Ви бачите позитивного в безсесійному методі?" тільки 10% студентів відповіли: "Відсутність іспита", а переважна більшість відповіла: "Системна, регулярна робота в семестрі і можливість отримати добрі знання".

Цікаві відповіді отримано на запитання "Як Ви оцінюєте роль іспита в традиційному методі?":

- тільки іспит виявляє справжні знання - 4,3%,
- іспит допомагає систематизувати знання - 25,4%,
- можна як-небудь навчатися в семестрі і скласти іспит - 70,2%.

Таким чином, в цілому студенти віддають перевагу безсесійному методові, незважаючи на те, що працювати їм на протязі семестру приходить значно більше.

В процесі проведення експерименту виявлялись та усувались недоліки в його організації.

Позитивні сторони, на наш погляд, такі: істотно активізувалась самостійна робота студентів, підвищилась абсолютна успішність, збільшилось число студентів, що склали іспити на “добре” та “відмінно”; різко зменшилась кількість “чистих” трієчників; покращилась робота студентів з літературою, крім того, зменшилась можливість стресових ситуацій на іспитах.

ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ МРСН У ВУЗАХ УКРАЇНИ

В. Волочай

*Вінниця, Державний
педагогічний інститут*

1. Модульно-рейтингова система навчання (МРСН), на наше глибоке переконання, підкріплене 4-річним досвідом роботи за цією системою у викладанні “Дитячої літератури з основами літературознавства”, внаслідок дії багатьох об’єктивних і суб’єктивних факторів не є альтернативою традиційній лекційно-семінарській системі вищої школи. Маємо чергову спробу оновлення форм і змісту навчального процесу у вузі та забезпечення її вкрай закостенілого консерватизму, проте, непридатними методами.

2. А тим часом вища школа ХХІ століття покликана витворити якісно нову систему і модель освіти, в основі яких мають бути загальнолюдські культурні цінності та інтелектуальний досвід людства, набутий ним впродовж двох тисячоліть. Гадаємо, що домінантою, концептуальним осердям цієї системи покликана стати не віртуозна досконалість вузької спеціалізації, котра домінує нині як у наших вузах, так і за кордоном, а енциклопедична, гуманітарно-екологічного спрямування освіта, що має наблизити людину до космосу і Всесвіту, а, зрештою, гарантувати їй повернення до самої себе. З-поміж існуючих нині нетрадиційних концепцій, найпридатнішою вважаємо модель Ю. Курганова (Росія), що гарантує вузівській ланці ідеальний фундамент з точки зору теорії. Порівнюючи, наприклад, набутки добре відомих у Європі шкіл Монтесорі, Френе, Вальдорфської школи, котрі розраховані на дошкільну і початкову ланку освіти, з режимними вимогами